

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

Toimetus, tel. 475-91. Talitus, tel. 468-24
TALLINN, Toomkooli 13.

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—
Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERTS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsiooni juhataja J. Janusson
Sektsiooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektsiooni juhataja J. Kurkus
Sektsiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 22

Tallinn, 31. mail 1939

V aastakäik

SISU:	Lk.	CONTENTS:	Page
PÕLLUMAJANDUS		AGRICULTURE	
Põllumajandussaaduste hinnakontroll Hollandis	394	Price Control of Agricultural Products in Netherlands	394
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS		INDUSTRY AND TRADE	
Tallinna lennujaama tegevus 1938. a.	396	Tallinn Airport Activities in 1938	396
Lühiuudiseid	397	Sundry Information	397
HINNAD		PRICES	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	398	Prices and Quotations	398
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD		AGRICULTURAL MARKETS	
Võiturg	399	Butter Market	399
Juustuturg	399	Cheese Market	399
Peekoniturg	399	Bacon Market	399
Põllumajanduslik väljavedu	400	Exports of Agricultural Products	400
Tapaloomade ja lihaturg	400	Cattle and Meat Market	400
Toornahkadeturg	401	Rawhide Market	401
Kanamunaturg	401	Egg Market	401
Piimaturg	401	Milk Market	401
Linaturg	402	Flax Market	402
Kartuliturg	402	Potato Market	402
Aedviljaturg	402	Vegetable Market	402
Kalaturg	403	Fish Market	403
INFORMATSIOONI OSA		INFORMATION PART	
Eesti Panga nädalaaruanne	404	Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	404
VALISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE		FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
OSAKONNA TEATED		Latvian Merchant Marine	405
Läti kaubalaevastik	405	Latvian Foreign Trade in the First Quarter of 1939	405
Läti väliskaubandus 1939. a. I veerandil	405	Project for New Fish Canning Industry in Latvia	406
Uue kalakonservide tööstuse asutamine Lätis kavatsusel	406	Latvian Pig Exports to U.S.S.R.	406
Sigade väljavedu Lätist N. S. V. Liitu	406	Raised Discount Rate in Lithuania	406
Diskontomäära töstmise Leedus	406	Construction of New Cement Factory in Lithuania	406
Tsemendivabriku ehitamine Leedus	406	Lithuanian-Polish Trade Relations	406
Leedu-Poola kaubandussuhetest	406	Finnish-French Trade Agreement Discussions	406
Soome-Prantsuse kaubanduslepingu läbirääkimised	408	Production and Consumption of Sugar in Poland, in 1938/39	406
Poola suhkrutootmine ja -tarbimine 1938/39 hooajal	406	Conference of Polish-Swiss Government Committees	407
Poola-Sveitsi valitsuskomisjonide koosolek	407	Measures taken to Enliveen Polish Foreign Trade	407
Abinõude tarvituselevõit Poolas väliskaubanduse elustamiseks	407	British Foreign Trade in April and January to April, in 1939	407
Briti väliskaubandus aprillis ja jaanuar-aprill 1939	407	French-Polish Specified Agreement Concerning Quotas	407
Prantsuse-Poola erikokkulepe kontingentide kohta	407	Increase in Swedish Butter Consumption and Exports in 1938	407
Või tarbimise tõus ja väljavedu 1938. a. Rootsisis	407	Swedish Cement Exports to Chile	408
Rootsi tsemendi eksport Tšiilisse	408	Swedish Foreign Trade in 1939	408
Rootsi väliskaubandus aprillis 1939	408	Prospects for Exporting Portable Wooden Houses from Sweden	408
Monteerimisvalmite puumajade ekspordi küsimus Rootsis	408	Greek Foreign Trade in I Quarter of 1939	408
Kreeka väliskaubandus 1939. a. I veerandil	408	U. S. A. Foreign Trade in March 1939	408
U.S.A. väliskaubandus märtsis 1939	408		

PÖLLUMAJANDUS

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE HINNAKONTROLL HOLLANDIS. PRICE CONTROL OF AGRICULTURAL PRODUCTS IN NETHERLANDS.

Holland on teinud kaugeleminevaid korraldusi kui ükski teine riik, oma põllumajandussaaduste hindade kontrollabinõude sisseadmisel. Need pandi kehtima osadekaupa. Viimasel ajal on nende ulatust palju laiendatud, tihtiasti lihtsustatud ja ühtlustatud.

Administratsioon. Hollandis algab kontroll *Administration.* tootmisega, järelikult kriisabinõude administratsioon nõuab laiaulatuslikku organisatsiooni. Holland on võrdlemisi väike riik. Talud on samuti väikesed, kuid põllumehed on hästi organiseeritud ühistegelisesse ühinguisse, millised omakorda on rühmitatud provintsi põllumajanduslikesse ühinguisse.

Kõik teised kontroll- ja abistamiskavad, arvatud välja nisukava, töötavad samasuguste administratiiv-juhtnõõride kaudu. Asutati kindel organisatsioon iga kauba jaoks eraldi. Suurema arvu kaupade puhul tekkis raskusi ülehigsete samasuguste asutiste ja inspektorite näol. 1934. a. mais võeti vastu uued administratiiv-korraldused, mis lihtsustasid abinõude rakendamist ja vähendasid administratiivkulusid.

Iga kauba keskühing, asukohaga Haagis, töötab välja tegevuskava, juhib äritehinguid ja rahalisi küsimusi. Kõik üksikud ühingud on liidetud omavahel kolme, s. o. looma-, aiandus- ja põllusaaduste keskühinguisse. Igaüks neist allub ühe komissari järelevalvele, kes omakorda on vastutav põllutöministri ees. Varemalt oli igas provintsis keskühing, kuhu pidi kontrollitava kauba tootja kuuluma. Provintsi keskühing oli peakeskühingule vahemeheks tootjaga kontakti asumisel. Igal provintsi keskühingul oli oma inspektor. Tootja sunduslik liikmeks kuulmine paljudesse ühingutesse ja samuti suur inspektorite arv oli täiesti liigne kui ka kulusid. Reorganiseerides koondati kõik ühte provintsi keskühingusse ja kõigi saaduste jaoks oli vaid üks inspektor. Nisukava täitmine kuulub mõldrite ja tootjate organisatsioonidele, kes ühiselt kontrollivad tootmist, transportimist ja kõiki teisi kodumaa nisuga

ühenduses olevaid tehinguid. Kutsuti ellu iseseisev asutus, kes valvab eeskirjade täitmise üle ja erilised kohtud üksimuste jaoks. Teisele iseseisvale asutisele kuulus arvete ja üldise põllumajanduskriisifondi kontroll. Kriisifondi laekuvad kõik kriisimaksudest saadavad summad, nagu tapmise aktsiis, tarvitamismaksud, sisseveemonopoli tasu, transportimise ja ümbertöötamise lubade maksud jne. ja riigi poolt määratavad summad. Seda fondi juhitakse järelevalve asutise kaudu.

Üldiselt, Hollandi programm taotleb väljaveo alusel olevate kaupade tootmise piiramist, suurendades nende kaupade tootmist, mis leiavad turgu sisemaal. Tähtsamaid kontrollabinõusid on sunduslik väljaveosaaduste tootmise piiramine ja tähtsamate põllusaaduste hinna kindlaksmääramine, mis kataks tootja kulud ja annaks mõõduka kasu. Hindade määramine sõltub individuaalselt kaubast. Sihiiks on, et hinnad tasuks tootmise piiramisest saadud kahju ja ergutaks tootma Hollandis endas vajalikke artikleid.

Suuremad hinnakontrollikavad. *Price Control Projects.*

Hollandis kontrollitakse sigade tootmist süsteemi järele, mis nõuab, et kõik üle 10 kg (22 naela) kaaluvate sigade kõrvad peavad saama tembeldatud. Ametlikult lubatav tembeldatud sigade arv teatud aja kestel on piiratud administratiivsel teel kuni järgmise tasuva nõudmise perioodini. Lisaks, et kõvendada tootmise kontrolli, on eraldi piiratud sigade üldarvu, emiste proportsiooni sellest ja üle 55 naela kaaluvate sigade arvu. Administratiiv-vahetalitus, kes omab kontrollimise monopoli sigade ja sealihä välja- ja sisseveo üle, määrab kindlaks väljaveetavate saaduste hinnad.

Väljaveetava peekoni hindade kindlaksmääramisel on võetud aluseks tootmise kulud, lisades juurde mõõduka kasu; sijnjuures on peetud silmas peekonihinda Britis. See arvestamine on enam teoreetilist laadi. Kava rakendamisel on saadud küllaldaselt väär-

tuslikke andmeid ja hindade määramisel on nüüd teaduslikult põhjendatud alus.

Ekspordpeekonsigade kindlad hinnad ei tähenda, et alati on võimalik turustada kindla hinna eest nii palju sigu kui talunik soovib. Kindel on ainult see arv, kui palju vahetalitus suudab rakendada. Juhtudel, mil talunikul on raskusi peekonsigade turustamiseks kindla hinnaga, söödetakse neid rasvasigadeks.

Peekonsigade kindlad hinnad on mõjustanud sisemaal tarvitavate sigade hindu. Iseloomustav kindlale hinnale on, et vahetalitus on valmis teatud ajavahemikkude järele abistama ka rasvasigade turustamist. Autoriteetsest poolt ei ole katsetatud hinnatõusu takistada ja selle süsteemi abil on võimalik peekonsigade hindu hoida välistest mõjudest ja kontrollida neid senini, kuni on ülejääke. Kui aga loomi on vähem kui nõudmine, siis kaotatakse kontroll.

Tootmise kontrolli tagajärjel on sigade arvu Hollandis vähendatud alates septembrist 1932. a. 2 735 000 sealt 1 465 000-le augustis 1937. a. ja uuesti suurendatud 1 760 000 augustis 1938. a. Kogu selle aja kestel oli tootmine tasuv.

Sarvloomad ja piimasaadused.
Cattle and Dairy Products.

Sarvloomade ja piimasaaduste korraldamiskava sisaldab vasturääkimisi. Kui ühelt poolt püütakse piira

suurt eksportvõit ülejääki ja vasikate arvu vähendada teatud aja jooksul, siis või ja värskepiima jaoks määratavad toetused just ergutavadi talunikke piimalehmi pidama.

1932. a. alates on piimatootjale makstud toetust, mis koos maailmaturu järele reguleeritud kaubahinnaga katab küllaldaselt tootmiskulusid ja annab mõõdukat kasu. Värskepiima turustajale makstav hind on peagu sama, mis piimatalituses. Tootjale makstav summa (s. o. maailmaturu võhind ja toetus) kõigub aegajalt. Kuid piimasaaduste huvides on püütud hoida hinda soodsal

tasemel ja soovitud tootmise vähendamine on lükatud edasi.

Sulgloomad. Sulgloomade ja munade tootmine väljaveoks vähendatakse haudumismasinade ja haudumishooaja piiramisega. Munadele on kindlustatud miinimumhind, kuid sellel ei ole tähtsust, sest Saksa suurem munade nõudmine tõstis Hollandis hinna kaugelt üle kindlustatud taseme.

Aedsaadused. Nende saaduste, nagu siigardeni, lilled, aedvilja ja seemnete kasvatamist on piiratud pindalaliselt, seejuures kindlustades miinimumhinna. Kui suurmuüjad või teised turud ei maksa vajalikku hinda, siis vahetalitus ostab kindlustatud hinna eest. Alates valuuta langusest 1936. a. lõpul tõusis kodumaine tarvitamine, hinnad reguleerusid loomulikult teel ja miinimumhindade kindlustamine sai enamiku aedsaaduste juures üleaaruseks.

Teravili. Nisutootmist on ergutatud tootjale tasuva hinna maksmisega, mis on ühtlasi kõrge, võrreldes maailmaturu hindadega. Hinnad määratakse kindlaks aasta enne külvit. Tulemused osutusid heaks, sest samal ajal tuli vähendada kultiveeritavat maa-ala, $\frac{1}{3}$ üksikult talult. See piiramine ei käi rukki-, odra- ja kaerapõldude kohta ja siin on seatud sisse miinimum kindlustatud hind.

Tulemused. Põllumajanduse toetamine on Hollandis teostatud hästi. Hinna kindlustamisabinõud on osutunud suureks abiks tootjale, on rahvuslike kui ka põllumajanduslike huvide teenistuses. Hinna kindlustamine on aidanud kaasa hinnataseme tõusule, mõnikord ka kunstlikul teel.

See kõik koos riigi poolt määratavate summadega, tarvitamismaksudega, sisseveolitsentsidega ja teiste maksudega moodustab fondi toetusteks ja kahjude katmiseks, kuid suurendab Hollandi tarvitaja koormat.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

TALLINNA LENNUJAAMA TEGEVUS 1938. A.

TALLINN AIRPORT ACTIVITIES IN 1938.

Tallinnat läbibstab kolm rahvusvahelise ulatusega lennuliini. Varssav-Vilno-Riia-Tallinna-Helsingi liinil pidas ühendust Poola lennusest „Lot“, Berliin-Königsberg-Kaunas-Riia-Tallinna-Helsingi liinil Saksa „Lufthansa“ ja Tallinn-Helsingi-Stokholmi vahel Soome lennuseitsid „Aero“ ja „Aertransport“.

1938. a. oli Tallinna lennuväljakul 1296 starti ja maandumist mulluse 993 vastu, ehk 30,2% enam. Aktiivsem oli lennutegevus Tallinna-Helsingi vahel, kus sooritati 812 lendu e. a. 634 lennu vastu (63% lendude üldarvust)

ehk 24,2% enam. Kuigi Tallinna-Riia vaheline lendude arv oli osatähtsusest väiksem Tallinna-Helsingi vahelisest lendude arvust, elavnes sellel liinil lendude arv suhteliselt enam, suurenedes e. a. 339-lt 481-le ehk 41,9%. Kiiret liiklemisvahendi kasutamismisvõimalust tarvitatikõigil veoliikidel aktiivsemalt eelmisest aastast. Eriti aktiivseks muutus kauba- ja postivedu, mis peagu kahekordistisid võrreldes eelmise aastaga. Lennujaama tegevus oli järgmine:

	T a l l i n n a			T a l l i n n a s t			Transiit	Üldkäive
	Helsingist	Riiast	Kokku	Helsingi	Riiga	Kokku		
Reisijatevedu	1938 4 891	1 987	6 878	4 818	1 986	6 804	2 209	15 891
	1937 4 381	1 568	5 979	4 258	1 656	5 914	1 443	13 336
	±% +11,6	+24,9	+15,1	+13,2	+10,9	+15,0	+53,1	+19,2
Pagasivedu	1938 25 790	16 793	42 583	24 223	18 761	41 984	7 460	93 027
	1937 21 034	12 333	33 367	18 869	14 414	33 283	3 921	70 571
	±% +22,6	+36,2	+27,6	+28,4	+30,2	+26,1	+90,3	+81,8
Kaubavedu	1938 9 259	11 618	20 877	8 487	2 138	10 615	4 523	36 015
	1937 6 996	4 319	11 315	2 846	566	3 412	1 256	15 983
	±% +32,3	+169,0	+84,5	+198,2	+276,0	+211,1	+260,1	+125,3
Postivedu	1938 19 494	3 305	22 799	2 169	1 628	3 797	5 206	31 802
	1937 10 975	899	11 874	1 940	1 689	3 629	1 990	17 498
	±% +77,5	+267,6	+92,0	+11,8	-3,6	+4,6	+161,6	+81,8

Reisijate liiklus elavnes 19,2% ehk 15 891 : 13 336 vastu 1938. a. kasuks. Suhteliselt elavnes kõige enam transiitreisijate arv, mis e. a. 1443 reisijalt suurenes 2209 reisijale ehk 53,1%, Tallinna-Riia vaheline liiklus suurenes 24,9%, Riia-Tallinna — 19,9% võrra. Tallinna-Helsingi vaheline reisijate liiklus elavnes veidi üle 10%. Saabuvate ja väljuvate reisijate arv Tallinnalennujaamas oli peagu võrdnemõlemal tegevusaastal. 1938. a. reisijate liiklus oli eriti aktiivne talvekuul, mil jääolude tõttu laevasõidud muutusid ebamugavaks, nii et detsembris reisijate liiklus lennukel peagu kahekordistus võrreldes mullusega. Osatähtsusest oli suvekuul reisijate liiklus elavam, kuid sealjuures eelmise aastaga peagu võrdne.

Kaupu veeti mullusest enam 20 032 kg ehk 125,3%. Tallinnast-Riiga veetav kaubakogus peagu kolmekordistus ja ka Helsingisse lähetati kaks korda enam kaupa eelmisest aastast. Transiitvedu oli 260,1% suurem ehk 4523

kg e. a. 1256 kg vastu. Märtsis veeti kaupa 761,6% enam, kui eelmisel aastal samal kuul. Sept. oli veetud kaubakogus üle nelja korra suurem e. a-st.

Postivedu elavnes üldse 81,8%, vaatamata et Tallinnast-Riiga veetava posti kogus kahanes 3,6%. Seevastu aga suurenes Tallinna-Riiaast saabuv postisaadetiste kaal peagu kolmekordseks võrreldes mullusega. Posti veeti üldse 31 802 kg e. a. 17 493 kg vastu. Veebruaris veeti posti ligi 8 korda, aprillis üle 3 korra jne. enam kui eelmisel aastal.

Lennukitel on osatähtsusest suurimaks koormaks veetav pagas, mida 1938. a. veeti 93 027 kg, mis ületab eelmisel aastal veetud pagasi 22 456 kg ehk 31,8%. Transiitpagas suurenes e. a. 3921 kg 7460 kg-le ehk 90,3%. Pagasivedu oli suhteliselt suvekuul peagu võrdne mõlemal aastal, kuna talvel oli märgata elavnemist, mis detsembris ületab eelmise aas-

ta veo 223,6%. Oktoobris oli pagasivedu 12,5% passiivne.

Vedude käive	1938	1937	±%
Reisijatevedu . . .	15 891	13 335	+19,2
Pagasivedu kg. . .	93 027	70 571	+31,8
Postivedu kg. . . .	31 302	17 493	+81,8
Kaubavedu kg. . . .	36 015	15 983	+125,3

Postivedu suurenes eriti Saksa lennuseits „Lufthansal“, kuna kaubavedu elavnes mitmekordselt Poola lennuseits „Loti“ lennukel. Reisijatehliiklus kahanes „Aero“- ja „Aerotrans-

port“ seltsi lennukel, samuti kui postivedu, esimene 3,9%, teine 6,9% võrreldes eelmise aastaga.

Sellest lennuseitside tegevus

	elavnemine +%, kahanemine —%			
	Aero + Aerotrans- port	Lot	Luft- hansa	Tran- siit
Kaubavedu kg. . .	+ 7,8	+214,1	+ 84,0	+260,1
Reisijatevedu . . .	— 3,9	+ 35,0	+ 25,3	+ 53,1
Pagasivedu kg. . .	— 6,9	+ 35,5	+ 47,8	+ 90,3
Postivedu kg. . . .	+63,6	+ 66,7	+115,5	+161,6

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa kinnitatud projekti ja kirjelduse kohaselt:

● K. ja H. Veski'le nende Hellenurme as. Tartumaal asuva ja hu- ja saeveski korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab kuni 20 töölit. Jõuandjaks 2 vesiturbiini 15 HJ ja 38 HJ ning lokomobiil 40 HJ. Jahvatatakse teravilja ning saetakse metsa ehitusmaterjaliks.

● M. Arronet'ile Tallinnas, Tondi 29/31 asuvas ning ümberkorraldatavas gaasbetoonkivi tööstuses „Siporex“ uue kivikövastuskatla ülesseadmiseks. Ettevõttes töötab kuni 10 töölit. Jõuandjaks 2 el.-mootorit 18,5 HJ. Valmistatakse poorseid ja kergekaalulisi „Siporex“ isolatsioon- ja ehituskive.

● Kirjastus „Maret“ omanikule T/ü-le V. Kask ja R. Puusepp, Tartus, Ülikooli 25 asuva trüki- ja köiteteoja korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab kuni 25 töölit. Jõuandjaks 5 el.-mootorit 4,25 HJ. Trükitakse ajakirju ning valmistatakse trüki- ja köitetöid.

● P. Hansen'ile, Uduveres, Hallingu vallas, Pärnumaal asuva ja hu- ja saeveski korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 6 töölit. Jõuandjaks puitgaasimootor 50 HJ ning lokomobiil 40 HJ. Jahvatatakse teravilja, saetakse metsa ehitusmater-

jaliks ning varustatakse ümbruskonda elektrivooluga.

● J. Demin'ile, Tallinnas, Suur Patarei 16 asuvas ning ümberkorraldatud konservitööstuses töötamiseks. Ettevõttes töötab 6 töölit. Jõuandjaks 3 el.-mootorit 5,1 HJ. Valmistatakse kala-, aia- ja puuviljakonserve.

● K. Ruubel'ile, Altsi talus, Polli v., Viljandimaal asuva „Altsi“ saeveski korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab kuni 25 töölit. Jõuandjaks lokomobiil Lanz 13,5 nominaal HJ. Saetakse metsa ehitusmaterjaliks.

● A. Orav'ale, Tartus, Vabaduse pst. 6, asuva stantsimistööstuse korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 7 töölit. Jõuandjaks 2 el.-mootorit 3,2 HJ. Valmistatakse käekottide ja peenrahakottide lukuraudu ja teisi kergemaid stantstööid.

● Eesti Tarvitajate Ühisuste Keskühisusele tema Põltsamaal asuva veinitehase juurde- ja ümberehitamiseks ning korraldamiseks. Ettevõttes töötab 6 töölit. Jõuandjaks el.-mootor 1,3 HJ. Valmistatakse veini kodumaa marjadest ja puuviljast.

● A. Hofrichter'ile, Tartus, Kaluri 45 asuvas vasevalu-, aparaatide- ja masinavabrikus korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 10 töölit. Jõuandjaks el.-mootor 3,4 HJ. Valmistatakse vasevalu, katelde armatuure, laboratooriumide sisseseadeid, ja masinaid piiritusvabrikule.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Võituruseisundi kujunemises avaldus m. n. hindade erinev liikumine. Nii nõrgenes näit. meie võihind Manchesteris 2 š. cwt-lt, kuid paranes Londonis 4 š cwt kohta. Taani võihind noteeriti m. n. Londonis 119—120 š, s. o. 4 š cwt-lt madalamalt kui e. n. Kuigi meie võihind Inglises näitas keskmiselt paranemist, noteeriti meie eksportvõihinnaks 140 s. kg, s. o. 1 s. kg-lt madalamalt kui e. n. Tendents kindel.

Võituruseisundi senises kujunemises näib tekkivat teatav murrang. Kuna nõudmine on näidanud juba tunduvat elavnemist, selle tagajärjel võib arvata, et hooajalisest mõjustust põhjustatud hindade edaspidine nõrgenemine jääb ära ning turg omab juba senisest kindlama põhitooni.

Või sissevedu Inglisse oli k. a. aprillil 702 064 cwt, s. o. 20% madalam kui m. a. samal ajal. K. a. I kolmandikul veeti Inglisse

2 963 333 cwt, mis on 9% väiksem kui m. a. samal ajal imporditud võikogus. Või sissevedu on näidanud vähenemist Austraaliast, Uus-Meremaalt, Taanist, Rootsist, Poolast, Soomest, Eestist ja Leedust. Sissevedu on suurenenud Hollandist ja Argentiinast. Sisseveetud võikogusest läks re-eksportina välja k. a. esimesel kolmandikul 41 235 cwt, m. a. sama aja 32 538 cwt vastu.

Riiklikult kindlustatud võihinna püsimise tõttu oli siseturul lauavõihind viimasel ajal võrdlemisi stabiilne. Väikesi muutusi esineb köögivõihindades. M. n. maksus või s. kg:

	Tallinnas	lauavõi 205—210	köögivõi 160—180
Narvas	"	220	" 175—190
Tartus	"	210—215	" 168—170
Viljandis	"	205	" 165—175
Pärnus	"	205—210	" 140—150
Valgas	"	180—210	" 162—180
Rakveres	"	200—205	" 145—150

JUUSTUTURG. — CHEESE MARKET.

Tallinnas noteeriti 30. V eksportjuustule, mis on vanem kui 120 päeva, järgmised hinnad:

Šveitsi juust hinnati:

	Juusturatta raskus:	
	80 kg. ja üle	alla 80 kg.
12 A palli	120 s. kg.	110 s. kg.
12 B "	117 " "	107 " "
11 A "	118 " "	108 " "
11 B "	115 " "	105 " "
10 ABC palli	106 " "	106 " "

Siseturujuustuhinnaks noteeriti šveitsi juust 100—125 s. kg., hollandi juust 95—105

s. kg., baksteini juust 95—105 s. kg ja tilsi juust 105—115 s. kg.

Konservjuust noteeriti rasvasisalduse järgi: juust, mille kuivaines on 35% rasva, 100—110 s. kg, 45% — 120—160 s. kg ja 50% rasvasisaldusega juustuhinnaks — 150 s. kg.

Ühes riikliku juurdemaksuga saavad juustutööstused eksporditava šveitsi juustu eest järgmist hinda:

	Juusturatta raskus:	
	80 kg. ja üle	alla 80 kg.
12 A palli	160 s. kg.	150 s. kg.
12 B "	147 " "	137 " "
11 A "	148 " "	138 " "
11 B "	135 " "	125 " "

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul püsib endiselt vaikne tendents. Taanist on peekonisaadetised juba vähenemas, mis lubab oletada peatset paranemist turul. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering jäi Londonis endiselt 80 š. tsentner.

Meil tõsteti peekonsigade noteeringut 4 s. võrra kg-lt, s. o. 1 kr.-lé kg. Seda põhjustas

asjaolu, et senine hinnavahekord peekonsigade ja pekisigade vahel oli ebasoodus peekonsigadele. Kuna meil aga avanevad ka kolmandal veerandil soodsad võimalused peekoni turustamiseks Inglises, tuli luua soodsamaid eeldusi peekonsigade kasvatamiseks; seda enam, et peekonsigade kasvatamine on märksa

raskem ja nõuab rohkem teadmisi kui peki-
sigade kasvatamine.

K. n. maksavad eksporttapamajad peekon-
sigade eest järgmisi hindu:

Tapakaalud	1. sort	2. sort	3. sort	4. sort
60—72 kg.	100	95	89	Sise-
56,5—59 "	95	91	85	turu-
73,5—75 "	95	91	85	hinnad
75,5—80 "	91	87	84	

Elussigade hindadeks noteeriti:

120—160 kg. rasked	87 s. eluskaalu-kg.
üle 160 " " "	61 " " "

Saksas näitab sealihatoodang väikest ta-
gasiminekut, s. o. 30/o. K. a. I veerandil ta-
peti 7,09 milj. siga 7,28 milj. sea vastu m. a.
samal ajavahemikul. See asjaolu põhjustas
elussigade sisseveo suurenemist. Käesoleva
aasta esimesel veerandil vedas Saksa sisse
233 455 elussiga 144 060 sea vastu läinud aas-
tal. Seega suurenes sissevedu 89 389 sea võrra
ehk 62/o.

Päritolumaade järgi oli sissevedu I veeran-
dil järgmine:

	1939	1938
Poola	61 480 siga	16 864 siga
Läti	42 216 "	31 724 "
Ungari	28 604 "	9 156 "
Eesti	27 121 "	10 743 "
Taani	22 998 "	28 263 "
Leedu	21 834 "	13 634 "
Tšehhoslovakkia	21 810 "	4 410 "
Rootsi	7 805 "	2 780 "
Rumeenia	87 "	9 494 "
Bulgaria	—	11 558 "
Jugoslaavia	—	5 434 "

Kokku 233 455 siga 144 060 siga

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Tapaloomade ja loomalihaturul kaldus
m. n. elavam tegevus pühade-eelsete päevade
tõttu tapetud vasikatele ja sigadele, kuna
veiste pakkumine kujunes nädala keskmiselt
võrdlemisi tagasihoidlikuks, müüdi peamiselt
e. n. lihatagavaru. Nõudmise ja pakkumise
vahekorrad püüsid e. n. kõigi kaubaliikide
juures võrdlemisi stabiilseina, millest tingitu-
na ei esinenud nädala jooksul ka nimetamis-
väärseid hinna muutusi.

Nädala keskmiselt maksus suurmüügil:

Suured pullid (eluskaalu üle 400 kg.)
rammusad 48—50 s. ja keskmised 46—48 s. kg.

Väiksemad pullid, rammusad 47—
49 s., keskmised 46—47 s. ja lahjad 44—46 s.
kg. Eluskaalu järele maksusid suuremad pul-

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas		1939. a.	1938. a.	1937. a.
	22./V 28./V 1939	15./V 21./V 1939	1./I kuni 28./V	1./I kuni 29./V	1./I kuni 30./V
VÕI (tonni)	803,1	844,5	4480,4	3941,7	3705,9
Butter (tons)					
Sellest:					
Saksa	76,3	71,5	1567,6	1218,9	1391,3
Inglise	226,7	254,7	2818,3	2716,8	2159,1
MUNAD					
(tuh. tk.) — Eggs (1000)	8722	1765	21417	9733	8268
Sellest:					
Inglise	1094	1189	8120	4729	1100
Saksa	2628	324	9138	3816	7168
PEEKON					
(tonni) — Bacon (tons)	81,4	60,5	1288,3	845,7	878,6
LINA (tonni)					
Flax (tons)	10,2	136,4	5105,0	2778,0	3996,7
Sellest:					
Inglise	10,2	3,0	3080,3	1431,7	1555,4
Belgia	—	—	55,7	0,5	181,4
Soome	—	19,5	201,7	289,3	178,1
Saksa	—	114,8	1259,1	206,6	1375,4
Prantsuske	—	—	172,3	342,2	522,1

Nagu eeltoodud arvudest selgub, on Balti
riikide osatähtsus ühes Poolaga elussigade sisse-
veos Saksa tõusnud 153 651 sea ehk 65/o-le
72 965 sea ehk 50/o vastu m. a. samal aja-
vahemikul. Samuti kasvas mitmekordselt elus-
sigade sissevedu Ungarist ja Rootsist. Ru-
meenia ja Jugoslaavia on läinud üle tapetud
sigade ekspordile, kuna Bulgaariast on kat-
kestatud ajutiselt sissevedu.

lid 29—31 s. kg. ja väiksemad pullid 24—27—
29 s. kg.

Lehmad ja härjad: nuumatud 52—
57 s., rammusad 46—51 s., keskmised 38—43
s. ja lahjad 32—36 s. kg. Eluskaalu järele
16—24—31—34 s. kg.

Mullikad: nuumatud 52—57 s., ram-
musad 47—49 s., keskmised 45—47 s. ja lah-
jad 34—38 s. kg. Eluskaalu alusel 19—26—
29—34 s. kg.

Vasikad ühes nahaga: nuumatud
55—65 s., rammusad 50—55 s., keskmised
43—48 s. ja lahjad 38—43 s. kg. Eluskaalu
alusel turustati vasikaid vastavalt headusele
27—33—38—45 s. kg.

Lambad: nuumatud 50—55 s., keskmised 43—50 s. ja lahjad 38—43 s. kg.

Ekspordilambaliha: Rootsi eksporditava värske lambalihahinnaks Tallinna tapamajades headuse järele 100—105 s. kg. 2) eluskaa-

luhinnaks franko saatejaam 41—44 s. kg. 3) eksporditad 22—30 V 39 2 800 kg. I, II ja III liiki.

Sead: noored ja peekonkaalulised 70—80 s., lihasead 72—74 s., rasvasead 72—76 s. ja vanad emised 65—70 s. kg. Eluskaalu järele turustati sigu 58—61 s. kg.

TOORNAHKADE TURG. — RAWHIDE MARKET.

Toornahkadeturul püsib seisund endiselt kindel. Ainult praak lambanahkade hindade tõsteti 5 s. tk-lt. Toornahkade hindade noteerimiskomisjoni koosolekul 24. V s. a. Börsikomitee juures noteeriti toornahkade hinnad franko vastuvõtupunkt 29. V — 4. VI s. a. järgmiselt:

Veisenaahad, värsked I sort 70 s., II sort 63 s. ja praaknahad 50 s. kg, soolatud nahad I sort 82 s., II sort 74 s. ja praaknahad 60 s. kg. Tendents kindel.

Vasikanaahad, kuivad I sort kerged, värskest kuni 3,5 kg kr. 3.50 tk, II sort värs-

kelt raskemad kui 3,5 kg ühe kg hinda kr. 1.10 ja III sort praaknahad kr. 1.75 tk. Tendents kindel.

Lambanahad — I sort OJ kr. 3.35 tk, II sort J kr. 3.00 tk, III sort L kr. 2.25 tk, IV sort K kr. 1.75 tk. ja V sort praaknahad kr. 0.65 tk. Tendents kindel.

Hobusenaahad I sort soolatud 17 kg. ja üle ning värsked 20 kg. ja üle kr. 11.00 tk, II sort soolatud alla 17 kg. ja värsked alla 20 kg. kr. 8.00 tk ja III sort praaknahad kr. 5.00 tk. Tendents kindel.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunahindade kujunemine toimus m. n. välisurgudel nõrgenevas suunas. Meie kanamunade hinnaks Inglises osutus 8 š. 120 tk. (15,5 lb) e. n. 8/3 š. d. vastu. Ka Saksast saadav hind nõrgenes. Vastavalt hindade liikumisele ja väljaveetud munakoguste osatähtsuse kujunemisele üksikute turgude järgi tulnuks meie ekspordimunade hinnaks noteerida 52 s. kg. s. o. 12 s. kg-lt madalamalt kui e. n. Noteeriti aga ekspordimunade hinnaks 70 s. kg. ja siseturumunade hinnaks 60 s. kg. franko kogumispunkt. Tendents rahulik.

Kuigi kanamunade hooajaline pakkumine saavutas oma kõrgseisu, püsib see siiski praegu tunduvalt kõrgemal kui on tarvitus. Seetõttu võib arvestada, et kanamunahindade loo-

detav hooajaline tõus lähemal ajal jääb väikeseks, kusjuures võib esineda ajutisi hindade nõrgenemisi.

Kanamunade sissevedu maailma tähtsamale munaturule, s. o. Inglisse oli k. a. aprillis 252 milj. tk., mis on peagu võrdne e. a. sama kuu sisseveole. K. a. esimesel kolmandikul importis Inglise kanamune 1054 milj. tk., mis on m. a. sama aja sisseveost 5% suurem.

Siseturul maksusid m. n. kanamunad s. paar:

Tallinnas	9—11	Pärnus	7—10
Tartus	9—10	Rakveres	8—9
Viljandis	9	Võrus	8—9
Valgas	9—10		

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 30. mail, s. a. Tallinna Börsikomitee juures noteeriti Tallinna kohta järgmised piimahinnad: I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 12 s. l. ja müügil piimatööstustele 11 senti liiter. II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 10 s. l. ja müügil piimatööstustele 9 senti liiter. Nõudmine piima järele keskmine ja talupidajatel praeguse langenud toodangu juures üle-

jääke ei teki. Pühade ajal tulnud vihm pani rohu kasvama ja sel nädalal on loota, et saab juba kõik karjad linnaümbruses välja lasta karjamaale. Senini olid karjad väljas vaid neil, kellel pikaleveninud kevade tõttu söödnappus seda sundis.

Suvised piimahinna üle leppisid Tallinna linnaümbruse põllumehed ja kaupmeeskond nii kokku, et talupidaja saab suvel II valiku rööskpiimast 10 senti liiter ja kaupmees va-

hekasu 2 senti liitrit. Kokkulepitud hind on sama, mida said põllumehed möödunud suvel samal ajal. Tänavu on aga piima tootmis-tingimused külma kevade ja kallinenud pal-kaade tõttu halvemad ning seetõttu ei ole põh-jendatud kurtmised, nagu oleks piim tänavu kalliks läinud. Piim on samas hinnas, vaid vahepeal oli see odavam kui möödunud aas-ta kevadel ja seetõttu näib nagu oleks hind tõusnud. Odav piimahind oli tingitud kül-mast maikuu esimesest poolest ja seetõttu piiratud tarvitamisest. Tavalisel aastal on maikuu esimesel poolel soojade ilmadega pii-matarvitamine suurem. Ka oli piima oda-vamaks minekul üks põhjuseid see, et piima

toodi kaugematest piirkondadest rohkem lina kui varematal aastatel.

Väikemüügil maksus piim piimakauplus-tes möödunud nädalal senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinnas	17—18	—	14—15	12
Tartus	16—17	13	—	10—11
Narvas	15	—	—	8
Pärnus	16	12	—	11
Viljandis	15	—	—	10—11
Rakveres	15	—	—	9—10
Valgas	15	—	—	10
Võrus	—	—	—	11—12
Paides	—	—	—	10
Kuressaares	—	9—10	—	—

LINATURG. — FLAX MARKET.

Viimasel nädalal ei ole eriti elavat nõud-mist lina järele, ka hinna kujunemises ei ole mingit muudatust olnud. Linahind on endi-selt kindel.

Läti linamonopol tõstis linahinda edaspi-diste müükide jaoks £ 49 (kullas) fob. Läti li-voonia lina müüjad nõuavad endiselt £ 87.10—£ 88 cif. R kordi alusel, kuna Võru-Petseri on £ 87. Takude vastu on vähem huvi.

Linahinnad Šotis:

	24. V	17. V
Võru-Petseri R	£ 86.10—87	£ 86.10—87
Pärnu ülepuhastatud R	£ 86 —87	£ 86 —87
Pärnu takk I sort	£ 59 —60	£ 59 —60
Läti livoonia R	£ 87.10—88	£ 87.10—88

Nagu sellest näha ei ole hindades mingi-suguseid muudatusi olnud.

Linahindade noteerimiskomisjoni koosole-ku Tallinna Börsil 26. V k. a. noteeriti lina-kokkuostuhinnad riiklike standardsortide alu-sel franko kokkuostja ladu kg-lt snt.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Pühade-eelsel nädalal oli kartuliekспорт kaunis elav. Rootsi saadeti söögikartuleid üle 3000 kv., millest enamuse läks Tallinna ladudest. Randades on juba tagavarad lõp-punud, paar purjekat läks veel l. n. kartu-litega Rootsi. Mai lõpus suurenes nõudmine Stokholmis meie kartulitele. Kartulihinnad näitavad tõusutendentsi.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Sibulate hind langes nädala jooksul ligi poole mädalemale, kuna halvasti säiliva söö-

	Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
R	185	138
HD	126	124
D	117	115
OD	108	106
LOD	99	97
H	90	88
Takk I sort	86	
Takk II sort	76	
Takk III sort	66	
Ehitustakk	15—20	

Tendents kindel.

Lina turule tulek on üsna väike ja lina-tagavarad taludes on lõpukorral.

Petseri tulekahjuga hävis Petseris ca 16 vagunit lina, mis oli ka koha peal suurem tagavara.

Prantsuses on jahe niiske ilmastik küll pi-durdanud linakasvu, kuid üldiselt näevad lina-põllud väga ilusad.

Meil on senini lina veel õige vähe külva-tud Viljandi- ja Pärnumaal. Petseris ja Võrus tuleb linakülv alles juuni algul.

Seevastu Viru rannast on kartulite väl-javedu väga väikeseks jäänud. Raudteejaa-mades ostetakse väikesel määral tööstuskar-tuleid tärklisvabrikute jaoks.

Kartulihinnad püüsid m. n. peagu muut-mata, ainult Viru rannas näitasid veidi lan-gust ca 25 s. kv-lt.

gisibula allesjäänud tagavarasid püütakse nüüd veel realiseerida. Väga rohkesti toodi

juba müügile vabamaa rabarbrit, pakkumine on väga elav, mistõttu ka hinnad langesid võrreldes e. n. hindadega poole madalamale, maksudes praegu 20—25 s. kg. Samuti langesid tublisti pakkumise suurenemise tõttu värskete kurkide ja tomatite hinnad. Esimesed aedmaasikad, mis senini olid müügil ainult paremais puuviljakauplusis, ilmusid nüüd juba Tallinna turule, kus nõutakse neist 10 s. tk. Rediste hinnad on jäänud püsima enepühadeaegsele tasemele.

Aedsaaduste hinnad noteeriti Börsikomitee juures 26. V järgmiselt:

Stgurid, eksportkõlblikud, pakkimiskuludeta franko kokkuostupunkt 18 s. kg. Tendents püsiv.

Konservkurgid, eksportkõlblikud, franko

Tallinn, ca 5 kg neto-plekknõu 2,70 kr. Tendents püsiv.

Jõhvikad, eksportkõlblikud, franko Tallinn, pakkimiskuludeta 17 s. kg. Tendents selgusetu.

Tallinna turul maksusid jaemüügil 30. V:

	s. kg.		s. kg.
Õunad, välism.	160—170	Aedoad	400—450
Õunad, kodum.	120	Spargel	250
Jõhvikad	30—35	Kartul, värsked	250
Sibulad, vene	15—30		s. tk.
Tippsibulad	120	Apelsinid	10—20
Hapukapsas	30—35	Sidrunid	7—8
Peet	18—20	Kurgid, värsked	20—40
Kaalikas	18—20	Kurgid, hapend.	3—6
Porgand	25—35	Kurgid, marineer.	5—8
Kõrvits	30—35	Rohel. sibulad	2—4
Rabarber	20—25	Aedmaasikad	10
Salat	100		s. kimp
Spinat	60—70	Redised	10—12
Tomat	300—400		

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. arenes kalakauba väljavedu õige soodsalt, sest saagi suurenemise tõttu veeti angerjat välja suuremal kogusel. Rahuldav haugisaak merivetes võimaldas ekspordida suurema koguse elushaugi Rootsi.

Sisevete kalastus annab rohkesti latikat ja haugi.

Nädala kestel veeti välja elus- ja värsket kala 98 230 kg, sellest: angerjat 39 750 kg, haugi 28 900 kg, koha 7 200 kg, latikat 22 100 kg ja lõhi 280 kg.

Angerjat (kollane-paigaangerjas) läks Saksa eluskalana 28 200 kg ja värskena jääpakendis 11 550 kg. Rannikul maksti kalureile 130—135 s. kg.

Haugi eksporditi Rootsi eluskalana 19 550 kg ja värskena jääpakendis 3900 kg, Poola 2700 kg, Šveitsi 1900 kg ja Soome 850 kg.

Kalureile maksti merivete elushaugist 30 kuni 35 s kg värskest haugist 20—25 s kg.

Koha veeti välja Saksa 4200 kg, Rootsi 1000 kg, Šveitsi 250 kg, Poola 1200 kg, Soome 450 kg ja Prantsusse 100 kg.

Kalureile maksti 65—70 s. kg.

Latikat läks Soome 13 200 kg ja Poola 8900 kg.

Lõhi väikestes kogustes — Saksa.

Siseturukalakaubanduses valitses pühade eel väga elav tegevus. Värsket

kala oli müügil rikkalikult ja müügihinnad mõnel kalasordil võrdlemisi madalad. Nii pakuti Tallinna turul eksport-valikus latikat 25 s kg ja haugi 30—35 s kg. Ka ahvenate hinnad olid soodsad. Keskmise suurusega ahvenat pakuti 30—35 s kg ja väikseid 15—25 s. kg. Koha oli müügil vähe, mistõttu hind püsis kõrge — 100—120 s kg. Angerjat leidis suures valikus, müügihind 150—180 s kg. Tartu kalahallis, oli müügil rohkesti ahvenat, haugi ja latikat. Ahven 8—20 s kg, haug 25—35 s kg ja elushaug 45 s kg ning latikas 20—35 s kg.

Räimekaubandus. Tallinna kalasadamaga kaudu tuli müügile räimi keskmisel kogusel. Kalureile maksti 7—8 s kg.

Pärnu kalasadamaga kaudu tuli l. n. kestel ca 300 000 kg. Hinnad kõikusid 15—25 s dekal. (8 kg). Oli ka juhte, kus maksti mõnele paadile 10 s dekal. (8 kg) Kesknädalal ja neljapäeval, mil torm takistas püüki, tuli räimi vähem, mõlemal korral maksti mõnele paadile 30 s dekal, kuid õhtul langes müügihind taas 15 s dekaal. (8 kg).

Virtsu sadamas püsis räimehind 25—30 s. dekal. Nädala lõpul oli kalureil ostjate puudumisel raskusi räime turustamisega. Osa toodangust viidi tagasi soolakala valmistamiseks.

Tallinna turul püsis kohalise lahe räime-

hind 10—12 s kg ja kaugemalt toodud räime-
hind 6—10 s kg.

Tartu kalahallis müüdi Pärnu räimi 8—10
s kg.

Narvas räimehind 15 s kg.

Kilusa ak nõrk, kuid räime rohkuse
tõttu püsib kiluhind endisel tasemel 20—25
s kg.

Turski rohkesti, müügihind 6—15 s kg.

Hiiu rannikvetes tuli suuremal kogusel —
ca 2500 kg värsket lesta, millest kalasadamas
maksti 20—25 s kg. Tallinna turul müüdi
30—35 s kg.

Suitsukala-kaubanduses pühade tõttu
valitses elav tegevus. Rohkesti nõuti suitsu-
silku ja -kilu 4—10 s kümme, latikat ja vimbu
80—100 s kg. Suitsusiiga 150—200 s kg, an-
gerjat 200—300 s kg.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIVA

23. mail 1939. a.

PASSIVA

1	Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1.	Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
	kuld: rahas ja kangides	40 859 969,41	2.	Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	1 276 038,89
	välisraha	15 652 631,50	3.	Eriagavarakapitalid	4 122 865,94
2.	Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	916 874,09	3.	Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
3.	Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		a)	pangatšhed liikvel	54 540 763,—
	kaubavekslid	11 076 479,21	b)	jooksvad arved:	
	põllumajandusl.	1 858 553,64		valitsuse	20 982 348,45
	metatööstusl.	21 700,02		pankade	11 699 947,71
		12 956 732,87		teised	2 401 450,12
4.	Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>		4.	Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	17 898 240,54
	valitsusele	—			
	teistele *)	13 337 612,02			
5.	Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable</i>				
	<i>Property and Equipment</i>	8 480 946,82			
6.	Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	30 736 887,94			
		117 921 654,65			117 921 654,65

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 63,05 %
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 799 436,21
Includes Ekr. 799 436,21 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

LÄTI.

Läti kaubalaevastik. — *Latvian Merchant Marine.*

1. I 1939 koostus Läti kaubalaevastik järgmiselt:

89 aurikut	113 363 net. reg. tn	190 128 brt. reg. tn
2 mootorlaeva	350 "	619 "
3 purjelaeva abimoot.	253 "	468 "
7 purjelaeva	789 "	927 "

101 üksust kokku 114 754 net. reg. tn 192 142 brt. reg. tn

Võrreldes 1931. aastaga, mil Läti kaubalaevastik oli oma arengu tipul, nähtub, et 8 viimast laevanduskriisi aastat on suurelt mõjustanud kaubalaevade arvu ja kogumahutust. 1931. a. koosnes Läti kaubalaevastik 153 üksusest 123 286 net. reg. tn ja 207 092 br. reg. tn. Viimase 8 aasta jooksul vähenes aurikute arv 114-lt 89-le, kuna bruto maht vähenes 203 321-lt 190 128 brt. reg. tn-le. Samal ajal suurenes siiski aurikute keskmine maht 1783-lt 2136 br. reg. tn-le. Tähelepanav

on ka Läti rannal ehitatud purjelaevade arvu vähenemine. Iseseisvas Lätis ehitati kokku 29 purjelaeva 5134 br. reg. tn. Praegu esineb Läti kaubalaevastikus vaid neli Lätis ehitatud purjelaeva mahuga 505 br. reg. tn, teised kolm on ehitatud Eestis. 1931. a. oli 7 mootorlaeva ja abimootoriga purjelaeva, praegu aga 5, kusjuures kogumaht on tõusnud 807-lt 1087 br. reg. tn-le. Nende hulka on arvatud ka sügavvee kalastuslaev, mootorlaev „BRU” ja õppelaev „Jürnieks”. Läti laevadest 95% on registreeritud Riia sadamas (93 üksust 183 016 br. reg. tn). 5 laeva 3051 br. reg. tn on registreeritud Liepāja sadamas ja 3 laeva 6075 br. reg. tn Ventspiili sadamas. Läti kaubalaevastik on peamiselt rakendatud puumaterjali veoks Balti ja Valge mere sadamaist mandri ja Briti sadamaisse.

Läti väliskaubandus 1939. a. I veerandil.

Latvian Foreign Trade in the First Quarter of 1939.

Läti väliskaubandus k. a. kolmel esimesel kuul on 700 000 latiga aktiivne. Sissevedu oli seejuures 52,9 milj. ja väljavedu 52,2 milj. latti. Vastavad arvud 1938. a. I veerandil olid 51,4 ja 41,6, andes 9,8 milj. lati suuruse väliskaubanduse passiviteedi. Nagu sellest nähtub, on sissevedu suurenenud 0,8 milj. lati võrra samal ajal kui väljavedu on suurenenud 11,3 milj. latti ehk rohkem kui 27%.

Kaubavahetuse andmed tähtsamate maa-dega k. a. esimese kolme kuu vältel on järgmised (1000 lattides):

	Sissevedu		Väljavedu	
	1939	1938	1939	1938
Prantsuse	680	657	2 168	955
Poola-Danzig	619	1 715	101	203
Leedu	551	771	428	442
Sveits	449	717	964	119
Taani	425	592	378	274
Eesti	133	351	218	345
Teised riigid	6 903	6 934	2 175	2 749
Kokku	52 235	51 386	52 972	41 555

Sisseveos seisab Saksa ühes Austria ja Böömi-Määri protektoraadiga esimesel kohal. 22,1 milj. lati suurune sissevedu moodustab 42,3% kogusisseveost. Inglise osatähtsus Läti sisseveos käsitletaval ajavahe-mikul on 10,3 milj. latti ehk 19,7% olles võrrelduna 1938. a. andmetega peagu 40% võrra tõusnud. Samuti on tõusnud ka Läti väljavedu Inglise, olles 1939. a. I veerandil 21,6 milj. latti 18,7 milj. lati vastu 1938. a. Seega asub Inglise Läti väljaveos esimesel kohal; sinna läks 40,8% koguväljaveost, kuna Saksa osatähtsus Läti väljaveos oli 30,8%. Läti sissevedu P.-Am. Ühendriigist vähenes 4,2 milj. latilt umbes 3 milj. latile, väl-

Jaanuar—Märts	Sissevedu		Väljavedu	
	1939	1938	1939	1938
Saksa	21 518	20 288	15 402	10 252
Austria	274	146	178	43
Böömi-Määrimaa	276	146	748	103
Briti	10 342	7 429	21 639	13 709
P.-Am. Ühendriigid	2 909	4 187	1 284	530
N. S. V. Liit	1 937	1 371	516	2 327
Rootsi	1 738	2 385	1 566	884
Holland	938	655	1 363	1 274
Itaalia	834	955	600	200
Soome	845	124	910	390
Belgia-Luksemburg	689	1 968	2 333	1 245

javedu aga tõusis 0,5 milj. latilt 1,3 milj. latile.

Läti väljaveo tõus ositub ühetasaselt pea-

gu kõikidele maadele, arvatud välja NSVLiit, kuhu Läti väljavedu on vähenenud 2,8 milj-lt 0,5 milj-le latile.

Uue kalakonservide tööstuse asutamine Lätis kavatsusel.

Project for New Fish Canning Industry in Latvia.

Latvijas Kredibanka omandas mõne aja eest Läti kalakonservivabriku S. K. F.'i, mis antakse üle ühele kalandusaktiaseltsile töötamiseks. Riias on praegu 9 kalakonservitööstust aastatoodanguga kokku 2500 tn.

Peamiselt töötletakse konservideks merekalu, neist üksi räimi 20 eriliiki konservideks. 1938. a. oli kalakonservide väljavedu 413 tn 0,9 milj. lati väärtuses, suunatud enamikus P.-Am. ühendriigesse.

Sigade väljavedu Lätist N. S. V. Liitu. — *Latvian Pig Exports to U.S.S.R.*

Poolriiklik „Bekona eksports“ a/s, sõlmis N. S. V. Liidu vastavate asutistega 25 000 elussea väljaveoks N. S. V. Liitu sellekohase kokkuleppe. Tehingut hinnatakse ligikaudu

3 miljonile latile, kusjuures on tegemist rasvasigadega 120 kg eluskaaluga. Leping täidetakse 15. novembriks k. a.

LEEDU. Diskontomäära tõstmine Leedus. — *Raised Discount Rate in Lithuania.*

Leedu Pank tõstis diskontomäära 7 $\frac{1}{2}$ %-le, mille järgnes Leedu erakrediitasutiste poolt

diskontomäära tõstmine 8 $\frac{1}{2}$ %-lt 10 $\frac{1}{2}$ %-le. Samal ajal tõsteti ka intressimäära hoiustelt.

Tsemendivabriku ehitamine Leedus. — *Construction of New Cement Factory in Lithuania.*

Leedus kavatsetakse lähemal ajal ehitada Jurbarkase linna lähedale tsemendivabrik.

Vabriku tsemenditoodang oleks nähtud ette 60 000 tn aastas.

Leedu-Poola kaubandussuhetest. — *Lithuanian-Polish Trade Relations.*

Leedu ajaleht „XX Amžius“ avaldab oma korrespondendi jutuaajamise Poola kaubandus- tööstusministri abi Rose'ga. Ministri abi tähendas jutuaajamisel, et Klaipeda territooriumi liitmisega Saksamaa külge ei ole millegagi riivatud Poola kaubanduslike suhteid Leeduga. Rääkides kaubavahetusest, ministri abi tähendas, et Leedu ja Poola vahel sõlmitud kaubanduskokkulepe on esime-

seks sammuks mõlema maa vaheliste kaubanduslike suhete tegelikuks elluviimiseks. Edasi jätkas ministri abi, et leedu ja poola kaupmehed peaksid omavahel astuma otsesemas kontakti. Samuti tuleb hoolega uurida leedu kaupade transpordi võimalusi Gdynia sadama kaudu, millele Poola omistab erilist huvi.

SOOME. Soome-Prantsuse kaubanduslepingu läbirääkimised.

Finnish-French Trade Agreement Discussions.

Soome ja Prantsuse vahel saavutati kokkulepe soome ühistegelise Keskkassa (OKO) 1930. a. Prantsusest saadud 300 milj. kuldfrangi suuruse laenu vaidlusaluses kursiküsi-

muses nii, et kaubanduslepingu läbirääkimised võivad alata uuesti. Soome volinikuks on Välisministeeriumi osakonnajuhataja abi T. Jalanti, kes juba sõitis Pariisi.

POOLA. Poola suhkrutootmine ja -tarbimine 1938/39. hooajal.

Production and Consumption of Sugar in Poland, in 1938/39.

Poolas on töötletud 1938/39 hooajal kokku 3 162 400 tn suhkrunaereid, millest ümmargu-

selt 60% andis suurpõllupidamine (üle 50 ha). Suhkrutoodang oli 61 suhkruvabrikus kokku

491 439 tn (ümberarvutatult valgele suhkrule). Võrreldes m. a. toodanguga on vähenemine 14 452 tn, mida võib seletada suhkrunaeri saagi vähenemisega ja naerite vähema suhkruisaldavusega.

Suhkrutarbimine sisemaal tõusis veidi ja

oli ajavahemikul X 1938. a. kuni III 1939 214 806 tn, seega suurenemine võrreldes e. a-ga 23 286 tn ehk 12,2%. Osalt mõjustas seda ka suhkruhinna alanemine.

Suhkrunaerite kasvupinda, mis m. a. oli 150 400 ha, kavatakse suurendada 15%.

Poola-Šveitsi valitsuskomisjonide koosolek.

Conference of Polish-Swiss Government Committees.

1939. a. juuni I poolel kohtuvad Varssavis Poola-Šveitsi valitsuskomisjonid. Läbirääkimistel käsitletakse peale erakompensatsioonide

nitehingute sooritamisse puutuvate küsimuste ka masinate privilegieeritud sissevedu Šveitsist Poola.

Abinõude tarvituselevõtt Poolas väliskaubanduse elustamiseks.

Measures taken to Enliven Polish Foreign Trade.

Poola tööstus- ja kaubandusministeeriumis viimasel ajal asetleidnud nõupidamisel eksporditõrjudega mitmesuguselt tööstusaladelt on väliskaubandusnõunik teinud ettepaneku

erilise uurimisbüroo loomiseks, kes tegeleks käsitööstuse ja kodutööstuse kui ka väiksemate tööstuste toodete ekspordi organiseerimisega.

INGLISE.

Briti väliskaubandus aprillis ja jaanuar-aprill 1939.

British Foreign Trade in April and January to April, in 1939.

Briti väliskaubanduslik läbikäik aprillis ja jaanuar-aprill 1939 võrreldes eelmise aasta sama ajavahemikuga oli (tuhandetes naelsterlingites):

Sissevedu käesoleva aasta aprillis oli 5% ning väljavedu ligemale 6% võrra väiksem kui e. a. samal kuul. Sissevedu ja väljavedu näitasid langust käesoleva aasta esimese 4 kuu kestel, võrreldes eelmise aasta sama ajavahemikuga vastavalt 9% ja 3%.

	Aprill		Jaanuar-aprill	
	1939	1938	1939	1938
Sissevedu	70 085	78 707	288 262	318 552
Väljavedu	35 149	37 266	154 231	158 136
Reeksport	4 580	5 011	18 845	20 801

PRANTSUSE. Prantsuse-Poola erikokkulepe kontingentide kohta.

French-Polish Specified Agreement Concerning Quotas.

Prantsuse ja Poola vahel sõlmiti erikokkulepe uute kontingentide kohta, milline lepe soodustab Poola toorainete minemist Prantsuses ja Prantsuse autode minemist Poolas. Eriti loodetakse suurenevast Prantsuse veoautode turustamisest, kuna Poolast hangitakse esijoonel kivisütt, mille välja-

veost Poola on enam huvitatud peale oma territooriumi suurenemist. 1939. a. I veerandil oli poola kivisöe, koksi ja briketi sissevedu Prantsusesse tõusnud 415 749 tn-ile võrrelduna 1938. a. sama ajaga, mil veeti Prantsusesse 354 391 tn.

ROOTSI.

Või tarbimise tõus ja väljavedu 1938. a. Rootsis.

Increase in Swedish Butter Consumption and Exports in 1938.

Rootsi meiereide brutotoodang on tõusnud võrreldes 1937. a. ümmarguselt 50%. Samal määral on tõusnud m. a. sisemaise mele-

reivõli tarbimine. Või väljavedu saavutas 28 748 tn kõrgema seisuga kui kunagi varem.

Rootsi tsemendi eksport Tšiilisse. — *Swedish Cement Exports to Chile.*

Praegu peetakse läbirääkimisi Rootsi ettepaneku üle 5000 tn tšiili väävlil 10 000 tn rootsi tsemendi vastu vahetamiseks. Kui va-

hetus teostub tähendaks see Tšiilile, arvestades praegusi tsemendi müügihindu, poole miljoni peso suurust kokkuhoidu.

Rootsi väliskaubandus aprillis 1939. — *Swedish Foreign Trade in 1939.*

Rootsi väliskaubanduse tõus jätkus ka aprillis 1939. Sissevedu oli 200,8 milj. kr. 167,4 milj. kr. vastu aprillis 1938. Nelja esimese kuu sissevedu on tõusnud 728,7 miljoni 646,4 milj. krooni vastu 1938. a. esimesel neljal kuul. Väljavedu ei ole siiski arenenud sama soodsalt: aprillis 1939 oli see 151,8 milj. ja aprillis 1938 156,8 milj. kr. Nelja esimese kuu väljavedu oli 564,0 milj. kr. 569,6 milj. kr. vastu 1938. Sisseveo suurenemise tagajärjel on Rootsi väliskaubandus

1939 passiivne 164,7 milj. krooniga 1938, a. nelja esimese kuu 76,8 milj. kr. vastu.

Eksporthindade indeks, mis märtsis 1939 näitas paranemist ühe punktiga, langes aprillis taas 111-le. Sisseveo hindade indeks esineb aprillis muutumatuna, s. o. 108, kuigi mõningaid kõikumisi on märgata üksikuis kaubarühmades. Nii tõusis põllumajandustoodete indeks 1 punkti võrra 112-le, kuna kütteainete indeks langes 3 punkti võrra 130-le.

Monteerimisvalmite puumajade ekspordi küsimus Rootsiist.

Prospects for Exporting Portable Wooden Houses from Sweden.

Vastavat küsimust uurinud ekspertide komisjon, olles lõpetanud oma töö, leiab, et välisurgude vallutamine puumajadele on võimalik kõigi Rootsi puumajade tootjate

liitumisel. Komisjon ei jaga arvamist, et uute tehaste sisseadmisega puumajade tootmisel tekiks ületoodang.

KREEKA

Kreeka väliskaubandus 1939. a. I veerandil.

Greek Foreign Trade in I Quarter of 1939.

Kreeka väliskaubandus 1939. a. I veerandil näitab teatavat tagasiminekut nii sisseveo kui ka väljaveo poolel (milj. dinaarides):

	1939. a. I veerand	1938. a. I veerand
Sissevedu	3 954,3	3 228,3
Väljavedu	2 635,1	3 013,5
Saldo	719,2	814,8

Väljaveos on vähenenud tunduvalt tubaka väljavedu 1 926,3 milj. din.-lt 1 472,9 milj.-le, samuti rauamaagi väljavedu 128,9 milj. din.-ilt 116,4 milj.-le. Tunduvalt suurenenud on aga lõunamaapuuviljade väljavedu, suurenedes väärtuselt üle 50%, väiksemal määral oliivide ja oliivõli, veinide ja korintide väljavedu.

Sisseveos nähtub 1938. a. õnnestunud lõikuse tagajärjel tunduvalt tagasimineku. Nii veeti 1939. a. I veerandil sisse nisu vaid 157,4 milj. din. eest 1938. a. samal ajal 679,9 milj. Veel on vähenenud riisi, kohvi, kivisöe, kunstväetiste, puuvillalõnga ja -niidi, samuti puuvillariide sissevedu. Suurenenud on aga puidu, toorõli, raua ja villa sissevedu.

Riikide järele ekspordis Kreeka, Saksa ja selle protektoraati, Itaaliasse ja Albaaniasse 52% oma üldväljaveost. Sissevedu Saksast tõusis 28%-lt 34%-le. Eriti vähenes sissevedu agraarriikidest, nagu Jugoslaaviast, Poolast, Ungarist ja Rumeeniast.

P.-AM. ÜHENDRIIGID.

U.S.A. väliskaubandus märtsis 1939. — *U. S. A. Foreign Trade in March 1939.*

Ühendriikide väliskaubandus suurenes k. a. märtsis enam kui tavaliselt sel kuul. Väljavedu oli \$ 268 milj. ja sissevedu \$ 190 milj.; sissevedu oli suurem kui ühelgi kuul alates 1937. a. detsembrist. Võrreldes märtsiga

1938 sissevedu näitas suurenemist 10%, kuna väljaveoväärtus oli väiksem 3%. Väljaveo ülekaal \$ 78 milj., kuigi suurem kui kahel eelmisel kuul, on väiksem kui eelmise aasta märtsis või 1938. a. enamikul kuudel.